

בית המשפט העליון הישראלי מול המצב בבתי משפט עליונים/חוקתיים בכמה מהדמוקרטיות המערביות המובילות בעולם

ישראל	גרמניה	אוסטרליה	קנדה	בריטניה	ארה"ב	
✓ ****	✗	✗	✗	*✗	✗	קבע שניתן לפסול חוקים למרות שאין למדינה חוקה פורמלית
✓ *****	***✗	✗	✗	✗	✗	הסמך עצמו לפסול תיקונים לחוקה ואף פרקי חוקה מכוח דוקטרינה שיפוטית
✓	✗	✗	✗	✗	✗	יצר הליך הדחה לנושאי משרה (כולל שרי ממשלה) בהליך ביקורת שיפוטית-מנהלית רגילה
✓	✗	✗	✗	✗	✗	הכפיף את הממשלה לעמדה משפטית מחייבת של היועץ המשפטי לממשלה
✓	✗	✗	✗	✗	✗	נתן הרשאה ליועץ המשפטי לממשלה לשלול מהממשלה ייצוג בבית המשפט ואף להציג את עמדתו החולקת
✓	✗	✗	✗	**✗	✗	מחזיק בזכות וטו בלתי מוגבלת על מינוי מועמדים לכהן במסגרתו
10,000	5,300-6,800	70	80-65	80-75	150-100	מספר מקורב של הליכים הנידונים בו בשנה

* בבריטניה אין חוקה פורמלית ואסור לבית המשפט לפסול חוק של הפרלמנט אלא לכל היותר להכריז על אי הלימה שלו לחוק זכויות האדם הבריטי

** בבריטניה נבחרים השופטים על בסיס המלצה מחייבת של ועדה בת חמישה חברים מתוכם שני שופטים (שופט בית המשפט העליון ושופט בכיר מערכאה אחרת הנבחר על ידו) ושלושה נציגים מוועדות המינויים של אנגליה ווילס, סקוטלנד וצפון אירלנד. כאמור, בבריטניה אין לבית המשפט העליון סמכות לפסול חקיקה של הפרלמנט

*** בגרמניה, האספה המכוננת קבעה "פסקת נצחיות" בחוקה (סעיף 79(3)) על פיה תיקוני חוקה מסוימים הם בלתי קבילים. כלומר, לא ניתן לפסול פרקי חוקה אך ניתן לפסול תיקוני חוקה המפרים את הוראת פסקת הנצחיות אותה קבעו מכוני החוקה

**** מלבד ישראל אין מקרה נוסף של כינון דה-פקטו של חוקה בפועל באמרי פיו של בית המשפט באף מדינה אחרת בכל ההיסטוריה החוקתית העולמית

***** בישראל, הסמך בית המשפט העליון את עצמו לפסול תיקונים לחוקי יסוד ואפילו חוקי יסוד חדשים על בסיס דוקטרינה משפטית אחת ויצר את התשתית המשפטית לפסילת תיקונים לחוקי יסוד גם על בסיס דוקטרינה משפטית נוספת